

Sygn. akt I UK 229/04

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Wolna

w sprawie z odwołania J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 28 kwietnia 2005 r.,

kasacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w B.

z dnia 2 czerwca 2004 r., sygn. akt III AUa .../04,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w B. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

U z a s a d n i e n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w B. decyzją z dnia 18 sierpnia 2003 r. stwierdził, że J. S. od dnia 28 listopada 2002 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym pracowników z tytułu zatrudnienia u M. O.

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia ZUS wskazał, iż J. S. była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego z tytułu zatrudnienia w charakterze pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy u M. O. na podstawie umowy o pracę z dnia 1 kwietnia 1998 r. Zgłoszenie nastąpiło w dniu 31 grudnia 1998 r. a następnie składane były miesięczne raporty imienne za okresy styczeń - marzec 2002 r., kwiecień – listopad 2002 r. Następnie wobec wykreślenia działalności gospodarczej prowadzonej przez M. O. w Urzędzie Miejskim w B. w dniu 27 listopada 2002 r., ZUS uznał, iż z dniem 28 listopada 2002 r. ustały warunki do podlegania ubezpieczeniu J. S., co w konsekwencji było powodem wyrejestrowania jej z ubezpieczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. S. wniosła o jej uchylenie twierdząc, że skoro umowa nie została rozwiązana pozostaje ona nadal w stosunku pracy. Zainteresowana M. O. przyznała, że zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, likwidując działalność i nie rozwiązała umowy o pracę z J. S. zatrudnioną od 1 kwietnia 1998 r., ponieważ pracownik ZUS poinformował, że nie ma takiej potrzeby.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z 20 stycznia 2004 r., sygn. akt V U .../03 zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że J. S. podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u M.O. do 31 maja 2003 r. i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd ustalił, że J. S. została zatrudniona u M. O. prowadzącej działalność gospodarczą na podstawie umowy o pracę w dniu 1 kwietnia 1998 r., w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 31 grudnia 1998 r., płatnik zgłosił odwołującą się do ubezpieczenia. Począwszy od dnia 19 września 2001 r. do 19 marca 2002 r., odwołująca korzystała z urlopu macierzyńskiego, następnie do 31 stycznia 2003 r., przebywała na urlopie wychowawczym, który został jej udzielony do 20 marca 2004 r. W trakcie tego urlopu, w dniu 20 lutego 2003 r. J. S. urodziła drugie dziecko. M. O. zlikwidowała działalność gospodarczą 27 listopada 2002 r. w czasie gdy J. S. przebywała na urlopie wychowawczym i nie rozwiązała z nią umowy o pracę.

Sąd Okręgowy ustalił ponadto, że odwołująca się telefonowała do pracodawcy w lutym 2003 r., w celu uzgodnienia kwestii wypełnienia wniosku o

zasilek macierzyński i w trakcie tej rozmowy dowiedziała się, iż działalność gospodarcza M..ostała zlikwidowana.

Według Sądu pierwszej instancji mając na uwadze treść art. 30 § 1 i 3 k.p. oraz art. 60 k.c. w zw. z art. 300 k.p. należało przyjąć, że pracodawca M. O. w trakcie rozmowy telefonicznej w lutym 2003 r. złożyła pracownicy J. S. oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy o pracę jedynie w niewłaściwej formie i zgodnie z art. 36 § 1 pkt 3 k.p. umowa o pracę uległa rozwiązaniu z dniem 31 maja 2003 r. Z tym samym dniem ustał również stosunek ubezpieczeniowy zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ponadto zdaniem Sądu Okręgowego, należało podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 24 maja 2000 r. II UKN 568/99 - OSNAPiUS z 2001 nr 22, poz. 678, że umowa o pracę nie rozwiązuje z się mocy prawa z powodu likwidacji pracodawcy, zaś stanowisko odwołującej, że jej stosunek pracy trwa nadal, jest pozbawione racjonalnego uzasadnienia.

Apelację od powyższego wyroku złożyła J. S. i wniosła o jego zmianę w pkt II i III przez ustalenie, że podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u M.O. do 31 stycznia 2004 r.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z dnia 2 czerwca 2004 r., sygn. akt III AUa .../04 oddalił apelację. Stwierdził, że do apelacji została dołączona kserokopia „świadectwa pracy wystawionego przez M. O. w dniu 31.I.2004 r. stwierdzającego, że stosunek pracy trwał od 1.IV.1998 r. do 31.I.2004 r. i został rozwiązany w związku z likwidacją firmy”.

Sąd Apelacyjny stwierdził, iż zasadnie Sąd pierwszej instancji ustalił, że stosunek pracy J.S. nie wygasł, ani nie został rozwiązany z chwilą wykreślenia działalności gospodarczej M.O. z ewidencji oraz że oświadczenia woli pracodawcy może być złożone przez każde jego zachowanie wskazujące wolę rozwiązania stosunku pracy. Wydanie świadectwa pracy które nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., może jedynie potwierdzać złożenie w sposób dorozumiany oświadczenia woli pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy.

Ponadto Sąd Okręgowy dokonał właściwej oceny rozmowy telefonicznej stron stosunku pracy, która miała miejsce w lutym 2003 r. gdyż po zlikwidowaniu

działalności gospodarczej M.O. nie traktowała już J.S. jako pracownika i dała temu wyraz w rozmowie telefonicznej.

Sąd Apelacyjny w całości również podzielił ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie czasu trwania stosunku ubezpieczenia społecznego J.S..

Kasację od powyższego wyroku wniosła J.S., zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie art.13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 poz. 887) w zw. z art. 30 § 1 pkt. 2 k.p. polegające na błędnej wykładni i przyjęciu, iż J.S. nie podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u M.O. w okresie od 1 czerwca 2003 r. do 31 stycznia 2004 r., pomimo iż umowa o pracę została rozwiązana przez pracodawcę z dniem 31 stycznia 2004 r.,
- naruszenie art. 382 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu przez Sąd II instancji całości zebranego materiału dowodowego, a w szczególności zebranego w postępowaniu apelacyjnym, tj. wypowiedzenia umowy o pracę.

Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w B. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Kasacja ma usprawiedliwione podstawy.

Trafny jest zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu art. 382 k.p.c., stanowiącego, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Jak wskazał już na to Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 stycznia 1999 r., II CKN 100/98 (OSNC 1999, nr 9, poz. 146), w sytuacji gdy podstawa kasacji sprowadza się do zarzutu naruszenia ogólnej normy procesowej art. 382 k.p.c., to może być usprawiedliwiona tylko wtedy, kiedy skarżący wykaże, że sąd drugiej instancji bezpodstawnie nie uzupełnił postępowania dowodowego, albo pominął część "zebranego materiału", jeżeli przy tym uchybienia te mogły mieć wpływ na wynik sprawy. Wskazany przez skarżącego sposób naruszenia art. 382 k.p.c. polegający na "nieuwzględnieniu przez Sąd II instancji całości zebranego materiału dowodowego, a w szczególności zebranego w postępowaniu apelacyjnym, tj.

złożonego wypowiedzenia umowy o pracę.” wskazuje jednoznacznie, że w rozpoznawanej sprawie taka sytuacja zaistniała, bowiem Sąd drugiej instancji dysponował wypowiedzeniem umowy o pracę, którego treści nie uwzględnił w ocenie zebranego materiału dowodowego, a uchybienie to może mieć wpływ na wynik sprawy, w której przedmiotem sporu było ustalenie, czy w związku z wykreśleniem z ewidencji działalności gospodarczej M.O. ustał stosunek pracy powódki, a jeśli nie to czy i kiedy stosunek pracy został rozwiązany.

Sądy ustaliły, że umowa o pracę z powódka została rozwiązana zgodnie z „dorozumianym oświadczeniem woli pracodawcy” z upływem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia w dniu 31 maja 2003 r., przy czym ustalenie to zostało poczynione na podstawie „właściwej oceny rozmowy telefonicznej stron stosunku pracy”, która miała miejsce w lutym 2003 r. Sądy dokonując oceny okoliczności, a ta ocena budzi wątpliwości w świetle dowodu z przesłuchania stron, dotyczących ustania stosunku pracy powódki jednakże nie uwzględniły – o czym wyżej – treści złożonego na piśmie wypowiedzenia umowy o pracę. Tymczasem z treści wypowiedzenia umowy o pracę oraz świadectwa pracy wynika jednoznacznie, że umowa o pracę z powódką została rozwiązana z dniem 31 stycznia 2004 r. W tej sytuacji trafny jest zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych opartym na ustaleniu Sądu, że umowa o pracę z powódką została rozwiązana z upływem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, tj. 31 maja 2003 r. i uznaniu, że z tym dniem ustał także stosunek ubezpieczeniowy powódki.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 393¹³ § 1 k.p.c.